

«Нашого цвіту - по всьому світу»... Видавництву «Веселка» - 60 років

«Веселка» - найбільше в світі українське спеціалізоване видавництво дитячої літератури. В 1994 році воно відзначає своє 60-річчя.

За цей час ним було видано понад 10 тисяч назв книг тиражем більше 1 мільярда 140 тисяч примірників. Нині його обширна програма спрямована на національне, духовне відродження. Так, тільки у 1993 р. випущено 110 книг тиражем близько 7 мільйонів примірників.

Серед цього масиву чимало історичної літератури, розрахованої на юного читача.

Новостворено серії: «Українське відродження», «Золоті ворота», «Гетьмани України», «Кошові Запорозької Січі», «Світочі», «Роде наш красний», «Живиця».

Завдяки ініціативі, наполегливості і творчому пошуку колективу «Веселки» та за сприянням Міністерства освіти у 1993 р. реалізовано широку програму випуску видань 100-тисячними тиражами в серії «Шкільна бібліотека»; книжки відразу ж розподіляються в усі школи країни. Уже вийшло 32 видання.

«Веселка» запропонувала ряд видань Міністерству культури і за спільною угодою випускає їх у «Бібліотечній серії»

Видавництво одним з перших в Україні почало відкривати незаслужено забуту духовну спадщину народу. Вперше після Івана Франка побачила світ упорядкована ним на початку століття антологія післяшевченківської поезії «Акорди», твори якої супроводжуються розповідями про незаних сучасному читачеві авторів; ці дослідження - результат кількарічної праці відомого літературознавця М.Льницького. У фондах Інституту літератури АН України віднайшли чи не єдиний у Києві примірник «Букваря» Тараса Шевченка і перевидали його в ошатному вигляді вперше за останні 120 років.

Духовно збагатили читачів маловідомі на батьківщині твори Михайла Грушевського, Володимира Винниченка, Пантелеймона Куліша, Олександра Олеся, Олени Пчілки, Василя Короліва-Старого, Спиридона Черкасенка, Миколи Хвильового, Валерія Підмогильного, Василя Стуса та ін. Миттєво зникли з книжкових полиць збірники прозових і поетичних творів «розстріляного Відродження» 20 - 30-х років - «Двері в день» та «Атом серця».

«Веселка» прилучає українських дітей до здобутків світової культури. Видано серію «Казки народів світу» (випущено 27 збірників), започатковано 10-томну антологію «Скарбниця світової казки», вийшли серії «Лауреати Міжнародної премії імені Г.-Х.Андерсена», «Зарубіжна фантастика», видання зарубіжного історичного роману.

Для підтримки юних художників і письменників-початківців засновано серію «Ластовенятко». В ній уже вийшли перші книжки дітей - Віки Івченко, Христини Білоус і Оляни Руги. Підготовлено розмаїту книгу «Ластовенятко», у якій розміщено малюнки й вірші дітей України та США. «Веселка» взяла участь у підготовці й проведенні всеукраїнського фестивалю юних поетів, присвяченого пам'яті Василя Симоненка.

Найкращі книжки - для дошкільнят і молодших школярів. Ці видання виходять у серіях «Перші книжечки дитячого садка», «Для першокласника». Видано збірники «Календарик-дошколяр», настільна книга-календар «Дванадцять місяців», кілька абеток тощо. За жанром половина дитячих книжок - народні та літературні казки.

За видані «Веселкою» твори для дітей, які стали явищами в літературному житті, Державної премії імені

Тараса Шевченка були удостоєні відомі письменники Оксана Іваненко, Микола Вінграновський, Євген Гуцало, Григій Тютюнник, Дмитро Білоус, Ярема Гоян (директор нашого видавництва) за книжку «Таємниця Лесикової скрипки» (1993) та художники-ілюстратори Григорій Якутович, Микола Стороженко, Олександр Івахненко.

За рішенням оргкомітету Всесвітнього форуму українців унікальна книжка, видана «Веселкою», про життя і діяльність М.С.Грушевського «Великий українець» вручалася делегатам цього історичного зібрання. Вперше «Веселка» видала антологію віршів «Україно, нене моя!», яка одночасно є високохудожнім альбомом малюнків.

Спільно з Інститутом дослідження модерної історії України (США, Філадельфія) підготовлено й видано ілюстрований збірник «Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі». «Веселка» першою відгукнулася на пропозицію уряду США щодо видавництва творів американських авторів і випустила книгу «Конституція Сполучених Штатів Америки» Д.Каррі, яка може послужитися нам досвідом демократичного державотворення.

«Веселка» розвиває ділові зв'язки з українцями, які проживають за кордоном. Багато книг вийшло і підготовлено до випуску в серії «Нашого цвіту - по всьому світу». Частина видань у ній, а також деякі позасерійні книжки виходять завдяки благодійній допомозі українців з діаспори. Так, згадувану книжку «Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі» видано завдяки фінансовій допомозі Фундації імені С.Петлюри в США та родини Феценко-Чопівських із США (головний редактор - Любомир Винар, заступник редактора - Наталія Пазуняк). Багато сприяв виходу цього видання Президент УНР в екзилі пан Микола Плав'юк. За підтримкою групи діячів української культури в Австралії на чолі з відомим українським письменником Дмитром Нитченком вийшов збірник творів українських письменників, які проживають у цій країні, під назвою «Рідні голоси з далекого континенту». Велику спонсорську допомогу у випуску книг «Веселки» і безкоштовному надсиланню їх у школи та дитячі садки України надає родина відомих меценатів з Австралії Марії та Михайла Гоянів.

«Веселка» вдячна представникам діяльної української діаспори в Чикаго за спонсорування частини витрат на ряд важливих видань. Зокрема, Леоніла і Святослав Личики виділили кошти на випуск подарункового видання - першої Конституції України, однієї з перших демократичних конституцій у світі, написаної гетьманом Пилипом Орликом. Ми вдячні за інші спонсорські надходження з Чикаго: від родини Зени та Осипа Литвинишиних, хору «Сурма», Анастасія та Іванни Горчинських. Зробили свій внесок у випуск веселчанських книжок організації Руху і Товариства української мови, Інститут модерного мистецтва, сім'я пані Хойнацької з Чикаго. Багато робить для розвою української книжки в Канаді пані Оксана П'ясецька з Оттави.

Широкого розголосу набула акція «Веселки», здійснена спільно із Суспільною службою українців Монреаля (її очолює пані Надія Вертій-Цехмістро) і комісії фонду «Поміч Україні» (очолює пан Василь Багіра). У бібліотеки понад ста шкіл, нових гімназій і музеїв південних та східних областей України, міста Севастополя, у штаб Військово-Збройних Сил було безкоштовно надіслано більше 17 тисяч веселчанських книг.

Звичайно, ділові стосунки з українською діаспорою, із закордонними торговельними та іншими організаціями зав'язуються найкраще під час міжнародних книжкових ярмарків, виставок, фестивалів. Так, на Міжнародній виставці дитячої книжки у квітні 1993 р. експозиція «Веселки» користувалася значним успіхом. За сприяння участі нашого видавництва у цьому ми зобов'язані Міністерству закордонних справ України, Генеральному консулу України в Чикаго Анатолію Олійнику і українській діаспорі в цьому місті.

Цього року в штаті Іллінойс знову провадитиметься Міжнародна виставка дитячої літератури, на якій буде представлена і «Веселка». Запрошують наше видавництво організувати виставку книг для дітей і в Торонто (Канада), де активно діє велика українська громада, є багато читачів веселчанських книжок.

Василь Василяшко